

Розвиток студентського спорту у НУФВСУ**(на прикладі спортивних ігор)**

Кропивницька Т. А., Серебряков О. Ю., Хома Т. В., Семенов Д. Є.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Анотація. Студентський спорт є важливою складовою поза навчальної роботи закладу вищої освіти, про що свідчать численні дослідження. Вітчизняні науковці здебільшого розглядають такі питання як: історичні, організаційні, нормативно-правові, кадрові аспекти розвитку, проблеми та перспективні напрями наукових розробок, результати участі вітчизняних спортсменів на Всесвітніх універсіадах. Іноземні фахівці переважно вивчають мотивацію молоді до занять спортом у межах закладів вищої освіти. Використовуючи загально-наукові методи (аналіз; синтез; узагальнення; спостереження; порівняння; систематизація; анкетування; бесіда; математична статистика) визначені організаційні засади функціонування студентського спорту у Національному університеті фізичного виховання і спорту України (далі – НУФВСУ), встановлено домінування ігрових видів спорту у програмах студентських змагань; досліджена мотивація студентів-представників ігрових видів спорту до занять спортом, що дозволило визначити шляхи підвищення ефективності розвитку студентського спорту у НУФВСУ. Перспективними напрямками поліпшення спортивної роботи у НУФВСУ можуть стати: організаційний, інформаційний, матеріально-технічний.

Ключові слова: спорт; студенти; університет; спортивні ігри; змагання.

Вступ. Студентський спорт на міжнародному рівні має сторічну історію існування. У 1919 році створена Міжнародна конфедерація студентів. Під егідою цієї організації за ініціативи французького діяча Жана Петіжана – соратника П'єра де Кубертена – у 1923 році в Парижі відбулися перші Всесвітні ігри студентів (Bell, 2003; Fisú History).

У сучасному суспільстві студентський спорт не втратив своєї актуальності. Сьогодні Універсіади мають патронат МОК та збирають раз на два роки понад 7 тисяч спортсменів із майже 150 країн світу (Fisú History). Для успішного виступу на цих змаганнях кожна країна використовує власні підходи до розвитку студентського спорту.

Аналіз наукових досліджень, присвячених вивченню цієї складової спорту, засвідчив, що більшість вітчизняних фахівців основну увагу приділяють історичним (Войнаровський, 2012; Степанюк, 2003; 2006),

організаційним (Павленко, 2017), нормативно-правовим (Мельник, 2016; Мельник, & Пітин, 2015d), кадровим (Мельник, 2016; Мельник & Пітин, 2015b) аспектам її розвитку, значенню у сучасному суспільстві (Латенко, & Копочинська, 2015; Степанюк, 2003; 2006), проблемам та перспективним напрямкам наукових розробок (Вакарчук, 2008; Мельник, & Пітин, 2015a; 2015c), результатам участі вітчизняних спортсменів на Всесвітніх універсіадах (Войнаровський, & Войнаровська, Н. 2012b).

Закордонні науковці сьогодні більшу увагу спрямовують на мотивацію молоді до занять спортом в освітніх закладах (Roberts, Reeves, & Rylie, 2015; St Quinton, & Brunton, 2018). З огляду на соціальну значущість студентського спортивного руху, актуальність цієї тематики серед наукової спільноти, вбачаємо за доцільне дослідження стану залучення студентів до рухової активності в межах закладу вищої освіти (на прикладі Національного університету фізичного виховання і спорту України, далі – НУФВСУ).

Зв'язок дослідження з науковими чи практичними завданнями, планами, програмами. Дослідження виконується згідно Плану НДР НУФВСУ на 2016 – 2020 рр. за темами «Сучасний неолімпійський спорт: європейський та вітчизняний контекст» (номер державної реєстрації 0119U100412) та «Удосконалення змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів у спортивних іграх» (№ державної реєстрації 0116U001628).

Мета дослідження – удосконалення засад розвитку студентського спорту у закладі вищої освіти.

Завдання дослідження.

1. Визначити організаційні засади функціонування студентського спорту у НУФВСУ.
2. Визначити вміст ігрових видів спорту у програмах студентських змагань.
3. Дослідити мотивацію студентів до заняття спортом у межах ЗВО.
4. Визначити шляхи підвищення ефективності розвитку студентського спорту у НУФВСУ.

Методи дослідження: аналіз (в тому числі літературних джерел та інформації мережі Інтернет); синтез; узагальнення; спостереження; порівняння; систематизація; анкетування; бесіда; математична статистика.

В анкетуванні прийняли участь 213 студентів НУФВСУ 1-4 курсів.

Результати дослідження та їх обговорення. Відповідно до Закону «Про фізичну культуру і спорт» (стаття 14) у закладах вищої освіти (ЗВО) можуть створюватися Центри студентського спорту задля створення умов для поєднання навчання у ЗВО та підготовки студентів, зокрема, до участі у чемпіонатах Європи та світу серед студентів з видів спорту, визнаних в Україні, Всесвітніх універсіадах (Закон України «Про фізичну культуру і спорт»). Центри студентського спорту ЗВО повинні створюватися та діяти відповідно до Положення про центр студентського спорту ЗВО (далі – Положення), яке розроблено Комітетом фізичного виховання та спорту МОН

України (Положення про центр студентського спорту закладу вищої освіти (проект)), пройшов обговорення серед фахівців сфери та має бути затверджено Кабінетом Міністрів України. Аналіз проекту Положення свідчить про спрямування цього документу на забезпечення розвитку резервного спорту та спорту вищих досягнень. Наявність широкої мережі студентських змагань в Україні та за її межами активізує керівництво ЗВО до залучення у склад студентів молодь, яка демонструє високі спортивні результати.

Ситуація, що склалася з фізичним вихованням у ЗВО (відсутність у стандартах підготовки фахівців компетентності, що передбачає збереження здоров'я студентської молоді на основі використання різних видів та форм рухової активності, отже виключення дисципліни «Фізичне виховання» з переліку обов'язкових предметів), спонукало Комітет фізичного виховання та спорту МОН України розробити у 2018 р. Стратегію розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді до 2025 року (Стратегія розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді до 2025 року (проект)). Цей документ спрямований в першу чергу на створення умов для підвищення рівня залучення студентської молоді до оздоровчої рухової активності, спорту та здорового способу життя.

Вищезазначені документи, як і така структура, як Центр студентського спорту більше стосується ЗВО, непрофільних для сфери фізичної культури і спорту. Подібні Центри мають бути створені на базі кафедр фізичного виховання. Комітет з фізичного виховання та спорту МОН України задля стимулювання розвитку студентського спорту впровадив рейтинг ЗВО за показниками результатів участі у змаганнях всіх рівнів за участі студентів. Крім того, успішні виступи студентів на міжнародних змаганнях враховуються при акредитації ЗВО.

У фізкультурних ЗВО через значний ресурс студентів, які активно займаються

спортом і є суттєвим потенціалом для збірних команд країни, завжди створювалися умови для поєднання освітнього та тренувального процесу.

Координує спортивну роботу у НУФВСУ відділ спорту вищих досягнень, який підпорядковується проректору з науково-педагогічної роботи (рис.1).

Рис. 1 Структура управління студентським спортом у НУФВСУ

Основні функції відділу можна згрупувати за трьома напрямками: 1) нормативний, 2) організаційний та 3) інформаційний. У межах першого напрямку відділ спорту вищих досягнень розробляє та впроваджує у роботу вишу низку документів (календар спортивно-масових заходів університету, рейтинг кафедр та студентів університету, накази тощо).

Другий напрям пов'язаний з організацією та проведенням змагань у НУФВСУ; створенням належних умов для поєднання освітнього й тренувального процесу студентів НУФВСУ та їх участі у змаганнях різного рівня.

Щодо третього напрямку, то він пов'язаний з висвітленням спортивних подій за участі студентів НУФВСУ у ЗМІ та сайті університету, соціальних мережах.

З метою створення належних умов для поєднання освітнього та тренувального процесу студенти можуть бути переведені

на індивідуальний графік навчання. Навчання студентів в університеті за індивідуальним графіком здійснюється на денній формі навчання відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті фізичного виховання і спорту України та Положення про переведення студентів високого рівня спортивної кваліфікації на навчання за індивідуальним графіком та організацію навчального процесу для таких студентів у Національному університеті фізичного виховання і спорту України. Індивідуальний графік надається окремо на навчальний рік перспективним спортсменам та спортсменам високої кваліфікації. Контингент студентів, які навчаються за індивідуальним графіком, формується у кількості не більше 10 % від загальної кількості студентів денної форми навчання (табл. 1).

Таблиця 1

Кількість студентів, які навчаються у НУФВСУ за індивідуальним графіком

Навчальний рік	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Кількість студентів, осіб	154	184	202

Щорічне збільшення кількісних показників студентів індивідуального графіку пов'язане із зростанням загальної чисельності студентів в університеті. Для

переведення студентів на індивідуальний графік навчання, затверджується конкурсна комісія, що у своїй роботі керується такими критеріями, як

успішність навчання, результати участі в офіційних змаганнях. У разі невиконання індивідуального графіку навчання та/або зниження результатів участі у змаганнях може бути прийняте рішення про виключення студента зі складу осіб, які навчаються за індивідуальним графіком.

Тренувальний процес решти студентів НУФВСУ може відбуватися: 1) у спортивних клубах (в університеті або за

його межами); 2) на заняттях з дисципліни за вибором «Практикум зі спортивного удосконалення» в обраному виді спорту; 3) на заняттях з підвищення спортивної майстерності студентів.

У НУФВСУ розвинений студентський спорт всіх рівнів: від університетського до міжнародного (рис. 2).

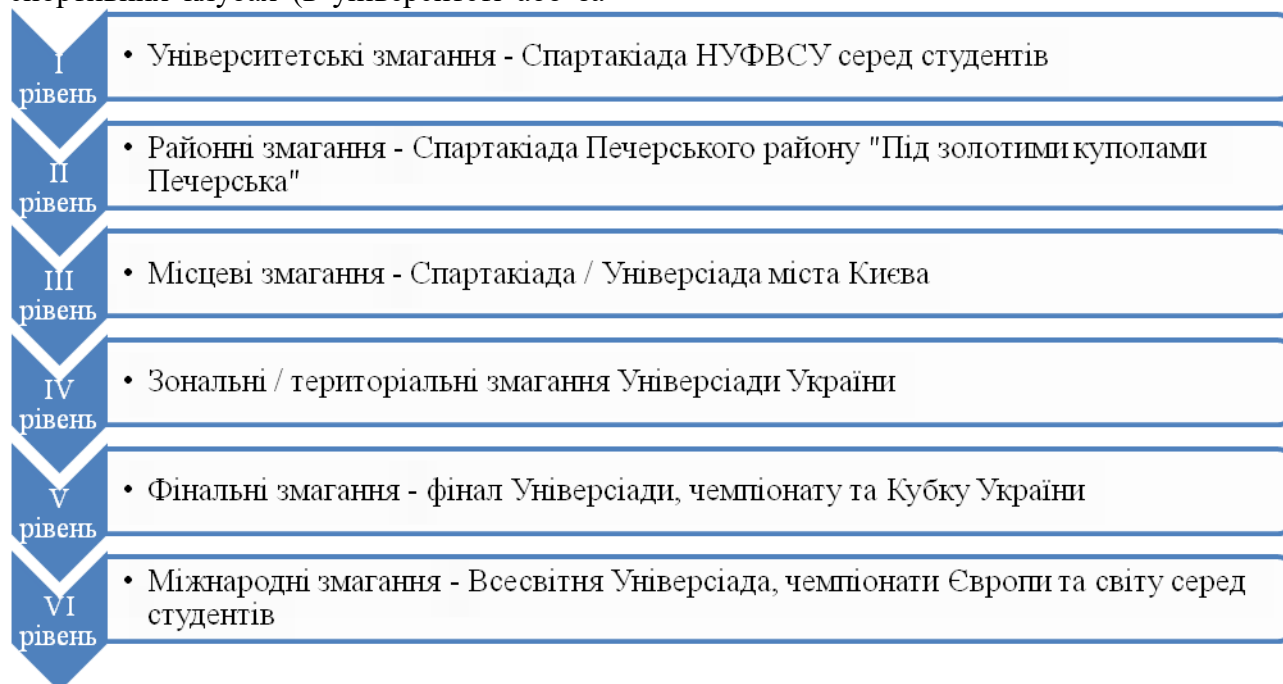

Рис. 2. Система студентських змагань в Україні

За результатами участі у Спартакіаді НУФВСУ кращі студенти формують збірну університету задля виступів на Спартакіаді Печерського району. Далі з району відбираються до участі у місцевих змаганнях. Після місцевих змагань збірна НУФВСУ може підсилитись спортсменами з команд міста Києва та взяти участь у зональних, а потім й фінальних змаганнях. Крім того, кожні 2 роки проходить Універсіада України, а також щороку чемпіонат або Кубок України серед студентів.

Аналіз програм цих змагань дозволив встановити суттєву різницю за кількістю видів спорту. Частка ігрових видів в них коливається від 28 до 78 % від загальної кількості видів спорту у програмі змагань.

У Спартакіаді НУФВСУ студенти змагаються з 9 видів спорту: бадмінтон,

баскетбол, волейбол, легка атлетика, плавання, теніс настільний, футзал, шахи, шашки. Тобто 78% видів спорту – ігрові.

Спартакіада Печерського району майже співпадає за програмою зі Спартакіадою НУФВСУ, за виключенням легкої атлетики та шашок, які тут не представлені, проте проводяться змагання зі стрільби. Таким чином, 67 % програми формують ігрові види спорту.

До програми міських змагань входять 19 видів спорту (серед них 42 % – це ігрові види): бадмінтон, баскетбол, баскетбол 3x3, бокс, боротьба вільна, боротьба греко-римська, боротьба самбо, плавання, волейбол, волейбол пляжний, дзюдо, легка атлетика, теніс настільний, футбол, футзал, гирьовий спорт, черліденг, ВСЗ «Снайпер столиці», ВСЗ «Захисник України».

Програма Універсіади України 2019 року налічує 14 олімпійських видів спорту: дзюдо, плавання, гімнастика спортивна,

гімнастика художня, регбі-7, футбол, легка атлетика, волейбол, теніс, теніс настільний, тхеквондо ВТФ, стрільба з лука, фехтування, баскетбол. У програмі майже 43 % ігрових видів спорту.

Найчисленніша програма чемпіонату України серед студентів. Вона сьогодні налічує 46 видів спорту, серед яких олімпійські і неолімпійські види: армспорт, бадмінтон, баскетбол, баскетбол 3х3, більярдний спорт, бокс, боротьба Кураш, боротьба вільна, боротьба греко-римська, боротьба самбо, важка атлетика, веслування академічне, веслування на байдарках і каное, веслування на човнах «Дракон», волейбол, гирьовий спорт за правилами ФГСУ, гирьовий спорт за правилами СГСУ, гольф, карате, кікбоксинг ВАКО, кікбоксинг WPKA, кікбоксинг ВТКА, козацький двобій, панкратіон, пауерліфтинг, перетягування канату, пляжний гандбол, пляжний футбол, регбіліг, рукопашний бій, спортивна аеробіка, скелелазіння, спортивні танці, спортивний туризм, таеквон-до ІТФ, тайландський бокс Муей Тай, танцювальний спорт, футбол, футзал, хортинг, черліденг, шахи, шашки, лижне двоборство, лижні гонки, стрибки на лижах з трампліну. У відсотковому значенні кількість ігрових видів спорту тут найменша – лише 28% від загальної кількості видів спорту програми.

Остання Всесвітня літня Універсіада 2017 р. об'єднала у програмі 21 вид спорту, з яких 9 – ігрових, що становить 43 % програми.

Збірні НУФВСУ активно беруть участь у всіх вищезазначених змаганнях та багатьох видах програм. У чемпіонаті України серед студентів 2018 року збірні НУФВСУ взяли участь у 19 видах спорту (становить 41% програми). У 2019 році планується участь у 23 видах спорту (50 % програми). НУФВСУ абсолютний чемпіон XIII літньої Універсіади України 2017 року. Традиційно посідає перше місце у міських та районних змаганнях.

Слід зазначити, що студенти НУФВСУ є учасниками не лише

студентського спорту, а й спорту вищих досягнень. Збірні команди НУФВСУ з волейболу (чоловіча протягом трьох останніх років, жіноча – двох) беруть участь у чемпіонаті України з волейболу (вища та перша ліги). Планується створення та участь у чемпіонатах України команд з гандболу (чоловіки) та баскетболу (жін., чол.).

З огляду на значну кількість та популярність ігрових видів спорту, що представлені у програмах студентських національних та міжнародних комплексних змагань, проведено опитування студентів 1–4 курсів НУФВСУ, які навчаються на спеціалізаціях з ігрових видів спорту (футбол, волейбол, хокей з шайбою, баскетбол, регбі, теніс настільний, теніс, гандбол, гольф, бейсбол). Головна мета анкетування – виявити стан залучення, мотивацію молоді до занять спортом під час навчання в університеті. Кількість опитаних – 213 осіб, що становить 44 % від загальної кількості студентів, що навчаються на цих спеціалізаціях. Студенти різних курсів пропорційно представлені у вибірці: I курс – 61 особа, II курс – 59 осіб, III курс – 43 особи, IV – 50 осіб.

Майже всі опитані студенти (98%) мали бажання займатися спортивною діяльністю під час вступу до університету. Проте встановлено тенденцію зменшення кількості студентів, які займаються спортом, особливо після першого року навчання (рис. 3). У середньому 30 % опитаних студентів грають у командах НУФВСУ. Майже у половини тих, хто активно займається спортом, не виникають проблеми з навчанням: 69 % студентів першого курсу, 43% студентів другого курсу, 52 % – третього та 33,5 % – четвертого, зазначили про це. Вважаємо, що зменшення відсоткового значення у студентів старших курсів у порівнянні з першокурсниками пов'язано не стільки із заняттям спортом, скільки з працевлаштуванням і пропусками занять через роботу.

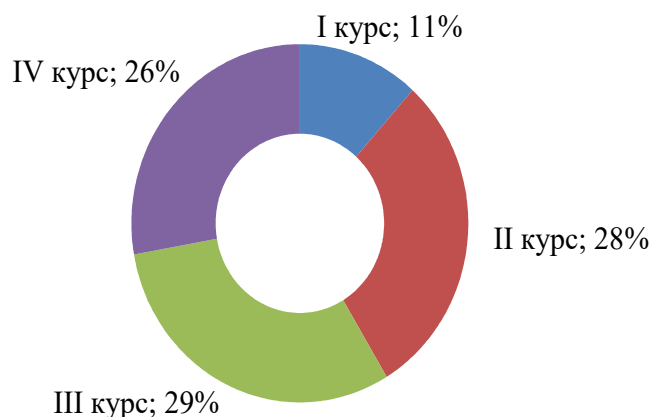

Рис. 3 Кількість студентів, які припинили заняття спортом під час навчання в університеті (відсотки)

Важливим є те, що бажання займатися спортом залишається протягом всього терміну навчання в університеті: більше у першокурсників (87,5%), менше у студентів II–IV курсів (57%, 52%, 50% відповідно).

Головним мотивом для занять спортом студенти виділили ефективну тренерську діяльність у подальшому (рис. 4). Між курсами є певна різниця у відповідях: першокурсники більше за

інших бажають досягати високих результатів. У них висока частота вибору мотивів «виступати за спортивний клуб закордоном» (30,5%), «потрапити до збірної команди України» (17,5%). Проте старші курси, втрачаючи таку можливість ще на першому році навчання, переважно розглядають заняття спортом як засіб формування фахових компетентностей для тренерської діяльності.

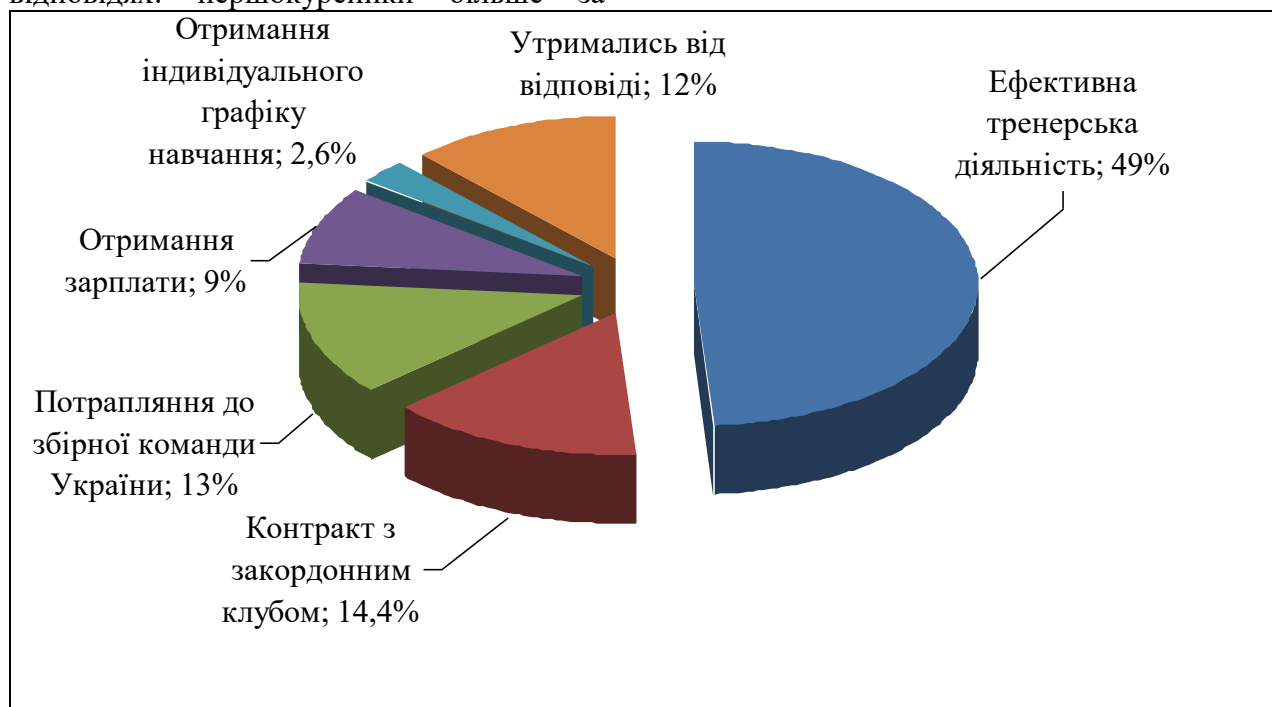

Рис. 4 Мотиви занять спортом студентів під час навчання (відсотки)

Позитивним моментом є задоволення студентів–представників ігрових видів спорту – матеріально-

технічною базою НУФВСУ (57% від опитаних). В університеті функціонує два ігрових зали. Серед тих, кого не

задовольняє спортивна інфраструктура, переважно представники таких видів спорту, як гольф, хокей з шайбою, регбі (для них взагалі відсутня база), теніс настільний (столи для тренувань виставляються у фойє актові зали і прибираються щодня після тренування, покриття підлоги та її стан не відповідає вимогам).

Щодо створення інших умов для занять спортом (оптимальне поєднання навчання і тренувальної діяльності, критерії відбору у команди, кількість змагань), у середньому половина респондентів їх оцінює позитивно (рис. 5).

Прослідковується тенденція збільшення ступеня незадоволення

студентів умовами поєднання навчання і тренувальної діяльності у ЗВО з першого по четвертий курс (\bar{X} = 6%; \bar{X} = 17,5%; \bar{X} = 33,5%; \bar{X} = 35% відповідно).

На питання «Чи бажаєте відвідувати секції з інших видів спорту?» більше половини студентів відповіли схвально (\bar{X} = 63%). Кількість бажаючих зростає з кожним роком навчання (I курс – 51%, II – 66,5%, III – 73,5% від опитаних). Тільки на четвертому курсі студенти менше за попередні роки навчання прагнуть цього (\bar{X} = 60,5%), що обумовлено орієнтацією їх на подальшу діяльність вже за межами університету.

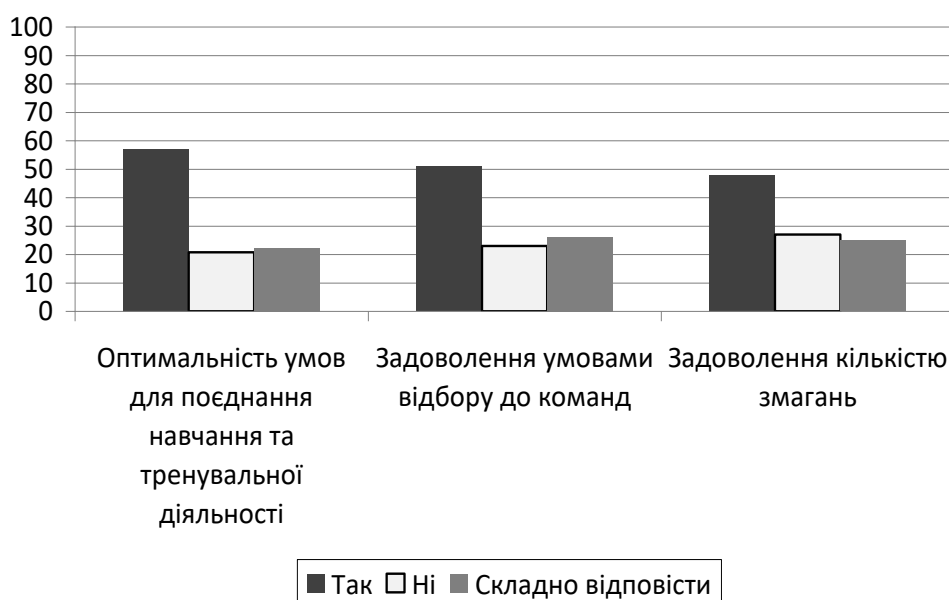

Рис. 5 Ступінь задоволеності умовами занять спортом на базі НУФВСУ (на думку студентів, n = 213) (відсотки)

Студенти мали можливість в межах анкетування висловити своє бачення щодо шляхів підвищення ефективності студентського спорту в університеті та створення оптимальних умов для його поєднання з навчанням. До найпоширеніших з них слід віднести:

- 1) впровадження секцій з різних видів спорту для відвідування після академічних занять;
- 2) забезпечення тренувального процесу не тільки для збірних команд НУФВСУ, а бажаючих до них потрапити;

- 3) розширення практичного компоненту аудиторної роботи, спрямованої на покращення спортивних навичок студентів;
- 4) збільшення кількості спортивних заходів у НУФВСУ;
- 5) збільшення тривалості навчання студентів індивідуального графіка;
- 6) відкриття ланч-зони в університеті для організації харчування;
- 7) оновлення спортивної матеріально-технічної бази університету та гуртожитку, спортивного інвентарю;

8) створення студентських ліг за всіма ігровими видами спорту та груп підтримки з єдиною екіпіровкою;

9) надання можливості безкоштовних відвідувань фітнес-центру, басейну;

10) перейменування відділу спорту вищих досягнень на «центр розвитку спортивної кар'єри» з розширенням напрямів його діяльності (з акцентом не лише на високі досягнення, а й на рекреаційний спорт);

11) активізація інформаційної підтримки розвитку студентського спорту у НУФВСУ.

Висновки. Таким чином, проведений моніторинг стану розвитку студентського спорту у НУФВСУ, бесіди та анкетування студентів дозволили зробити наступні висновки:

1. Організаційна структура управління розвитком студентського спорту в НУФВСУ включає: відділ спорту вищих досягнень, діяльність якого координується проректором з науково-педагогічної роботи. Основні функції відділу: нормативні, організаційні, інформаційні.

2. Аналіз програм студентських змагань виявив суттєву різницю за кількістю видів спорту. Встановлено домінування ігрових видів спорту в програмах спартакіад НУФВСУ (78% від загальної кількості видів спорту), Печерського району (67%); а також значна їх частка в міських змаганнях (42%), універсіадах України (43%). Це свідчить про популярність та перспективність цієї групи видів спорту серед молоді.

3. Молодь, обираючи НУФВСУ, мріє про продовження спортивної кар'єри в його стінах, не розуміючи, що головним завданням закладу вищої освіти є надання освітніх послуг. Неузгодженість в очікуваннях та реальної ситуації призводить до незадоволення навчальним та тренувальним процесами.

4. Анкетування студентів 1-4 курсів у кількості 213 осіб, які навчаються на спеціалізаціях з ігрових видів спорту, виявило наступні тенденції: зменшення показників охоплення спортивною діяльністю студентів, особливо після першого року навчання; найвищу мотивацію займатися своїм видом спорту у студентів 1 курсу; пропорційне зростання кількості бажаючих з I до 3 курсів відвідувати секції з інших видів спорту. Встановлено відмінності у мотивах студентів різних курсів до занять спортом; половина опитаних студентів задоволені матеріально-технічним забезпеченням спортивною діяльністю, умовами поєднання навчання і тренувань, кількістю змагань у НУФВСУ.

5. Перспективними напрямками поліпшення спортивної роботи у НУФВСУ можуть стати: організаційний, інформаційний, матеріально-технічний.

Конфлікт інтересів. Автори відзначають, що не існує ніякого конфлікту інтересів.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Вакарчук, І. О. (2008). Стан, проблеми, перспективи розвитку фізичного виховання і спорту у вузах України (концепція Міністерство освіти і науки України). *Фізичне виховання і спортивне вдосконалення студентів: сучасні іноваційні технології*. 21.
- Войнаровский, А. (2012). Исторический анализ развития студенческого спорта в высших учебных заведениях Украины. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2, 7-10.
- Войнаровский, А. & Войнаровська, Н. (2012). Аналіз виступів українських спортсменів на студентських Універсіадах 1993–2011 рр. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 1 (17), 3-10.
- Закон України «Про фізичну культуру і спорт». Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>
- Латенко, С. Б. & Копочинська, Ю. В. (2015). Студентський спорт як засіб формування життєвих цінностей молоді і розвитку здорової особистості. *Вісник Чернігівського*

національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. 129 (3), 195-198.

Мельник, М. Г. (2016). *Становлення та розвиток студентського спорту України в XXI столітті*. (Doctoral dissertation). Львів, Україна. Retrieved from: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/5332/1/Melnyk%20M.%20H.pdf>

Мельник, М. Г. & Пітин, М. П. (2015а). Проблеми розвитку студентського спорту України у XXI столітті. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*. 129 (1), 169-172.

Мельник, М. Г. & Пітин, М. П. (2015b). Кадрове забезпечення студентського спорту України впродовж 2000-2014 років. *Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 11, 108-111.

Мельник, М. Г. & Пітин, М. П. (2015c). Студентський спорт: перспективи наукових досліджень. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 3, 73-76.

Мельник, М. Г. & Пітин, М. П. (2015d). Нормативно-правове регулювання студентського спорту України. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія № 15. "Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / Фізична культура і спорт*. 10 (65)15, 105-108.

Павленко, О. (2017). Клубна форма організації занять у розвитку студентського спорту. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 4 (60), 78-85. doi:10.15391/snsv.2017-4.014

Положення про центр студентського спорту закладу вищої освіти (проект) Retrieved from: <http://sportmon.org/wp-content/uploads/2018/10/Projekt-polozhennya-pro-TSentr-studentskogo-sportu-ZVO.doc>

Степанюк, С. І. (2003). *Історико-соціальні аспекти розвитку студентського спортивного руху в Україні*. (Doctoral dissertation). Львів, Україна. 20.

Степанюк, С. І. (2006). *Студентський спортивний рух: історія, сьогодення та майбутнє*. Херсон: Видавництво ХДУ.

Стратегія розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді до 2025 року (проект) Retrieved from: <http://studsport.com.ua/normatyvno-pravova-baza/>

Bell (2003). *Daniel Encyclopedia of International Games*. McFarland and Company, Inc. Publishers, Jefferson, North Carolina. 590 p.

Fisu History. Retrieved from : https://www.fisu.net/about-fisu/fisu_history

Roberts, S., Reeves, M., & Ryrie, A. (2015). The influence of physical activity, sport and exercise motives among UK-based university students. *Journal of Further and Higher Education*. 39(4), 59-607.

St Quinton, T., & Brunton, J. A. (2018). The Identification of Salient Beliefs Concerning University Students' Decisions to Participate in Sport. *Recreational Sports Journal*. 20(XX), 1-16. <https://doi.org/10.1123/rsj.2016-0037>

Стаття постуила до редакції: 8.05.2019.

Опублікована: 1.06.2019.

Аннотация. Кропивницькая Т. А., Серебряков О. Ю., Хома Т. В., Семенов Д. Е. *Развитие студенческого спорта в НУФВСУ (на примере спортивных игр)*. Студенческий спорт является важной составляющей вне учебной работы учреждения высшего образования, о чем свидетельствуют многочисленные исследования. Отечественные ученые в большинстве своем рассматривают такие вопросы как: исторические, организационные, нормативно-правовые, кадровые аспекты развития, проблемы и перспективные направления научных разработок, результаты участия украинских спортсменов на Всемирных универсиадах. Иностранные специалисты преимущественно изучают мотивацию молодежи к занятиям спортом в рамках высших учебных заведений.

Используя общенаучные методы (анализ; синтез; обобщение; наблюдение; сравнение; систематизация; анкетирование; беседа; математическая статистика) определены организационные основы функционирования студенческого спорта в Национальном университете физического воспитания и спорта Украины (далее – НУФВСУ), установлено доминирование игровых видов спорта в программах студенческих соревнований; исследована мотивация студентов – представителей игровых видов спорта к занятиям спортом, что позволило определить пути повышения эффективности развития студенческого спорта в НУФВСУ.

Перспективными направлениями улучшения спортивной работы в НУФВСУ могут стать: организационный, информационный, материально-технический.

Ключевые слова: спорт; студенты; университет; спортивные игры; соревнования.

Abstract. *Kropyvnytska T. A., Serebryakov O. Y., Khoma T. V., Semenov D. E. Development of student sports in NUUPES (at example of sports games). Student sport is an important part of the extra-curricular work of the institution of higher education, as evidenced by numerous studies. Domestic scientists for the most part consider such issues as: historical, organizational, normative-legal, personnel aspects of scientific developments, results of participation of domestic athletes at World Universities. Foreign specialists mainly study the motivation of young people to enter sports in higher education institutions.*

Using the general scientific methods (analysis, synthesis, generalization, observation, comparison, systematization, questioning, conversations, mathematical statistics), the organizational principles of the functioning of student sport at the National University of Ukraine on Physical Education and Sports (hereinafter – NUUPES) were determined, the domination of the game types was determined in student competitions; the motivation of students of representatives of sports games for spots was investigated.

The questionnaire for 1-4 courses students (n = 213) who are trained in sporting field specializations revealed the following tendencies: a decrease in the coverage of sports activities of students, especially after the first year of study; the highest motivation to engage in the sport of the first year students; a proportional increase in the number of people wishing to go from 1 to 3 courses to attend sections from other sports. Differences were established in the motives of students of different courses before doing sports; half of the students surveyed are satisfied with the logistical support of sports activities, the conditions for the combination of training and training, the number of competitions in NUUPES.

Promising ways to improve sports work at NUUPES may be: organizational, informational, logistical.

Keywords: sports; students; university; sports games; competition.

Reference

- Vakarchuk, I. O. (2008). Stan, problemy, perspektyvy rozvytku fizychnogo vyhovannja i sportu u vuzah Ukrai'ny (konceptija Ministerstva osvity i nauky Ukrai'ny). *Fizychno vyhovannja i sportyvne vdoskonalennja studentiv: suchasni innovacijni tehnologii*. 21.
- Vojnarovskij, A. (2012). Istoricheskij analiz razvitija studencheskogo sporta v vysshih uchebnyh zavedenijah Ukrainy. *Fizychno vyhovannja, sport i kul'tura zdorov'ja u suchasnomu suspil'stvi*. 2, 7-10.
- Vojnarovs'kyj, A. & Vojnarovs'ka, N. (2012). Analiz vystupiv ukrai'ns'kyh sportsmeniv na students'kyh Universiadah 1993–2011 rr. *Fizychno vyhovannja, sport i kul'tura zdorov'ja u suchasnomu suspil'stvi*. 1 (17), 3-10.
- Zakon Ukrai'ny «Pro fizychnu kul'turu i sport». Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>
- Latenko, S. B. & Kopochyns'ka, Ju. V. (2015). Students'kyj sport jak zasib formuvannja zhyttjevyh cinnostej molodi i rozvytku zdorovoi' osobystosti. *Visnyk Chernigivs'kogo nacional'nogo pedagogichnogo universytetu. Serija: Pedagogichni nauky. Fizychno vyhovannja ta sport*. 129 (3), 195-198.

- Mel'nyk, M. G. (2016). *Stanovlennja ta rozvytok students'kogo sportu Ukrainy v HHI stolitt.* (Doctoral dissertation). L'viv, Ukrain'a. Retrieved from: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/5332/1/Melnyk%20M.%20H.pdf>
- Mel'nyk, M. G. & Pityn, M. P. (2015a). Problemy rozvytku students'kogo sportu Ukrainy u HHI stolitti. *Visnyk Chernigivs'kogo nacional'nogo pedagogichnogo universytetu. Serija: Pedagogichni nauky. Fizyčne vyhovannja ta sport.* 129 (1), 169-172.
- Mel'nyk, M. G. & Pityn, M. P. (2015b). Kadrove zabezpechennja students'kogo sportu Ukrainy vprodovzh 2000-2014 rokiv. *Naukovyj chasopys NPU imeni MP Dragomanova. Serija 15: Naukovo-pedagogichni problemy fizychnoi' kul'tury (fizychna kul'tura i sport).* 11, 108-111.
- Mel'nyk, M. G. & Pityn, M. P. (2015c). Students'kyj sport: perspektyvy naukovyh doslidzen'. *Sportyvnyj visnyk Prydniprov'ja.* 3, 73-76.
- Mel'nyk, M. G. & Pityn, M. P. (2015d). Normatyvno-pravove reguljuvannja students'kogo sportu Ukrainy. *Naukovyj chasopys Nacional'nogo pedagogichnogo universytetu imeni M.P. Dragomanova. Serija № 15. "Naukovo-pedagogichni problemy fizychnoi' kul'tury / Fizychna kul'tura i sport.* 10 (65)15, 105-108.
- Pavlenko, O. (2017). Klubna forma organizacij' zanjat' u rozvytku students'kogo sportu. *Slobozhans'kyj naukovo-sportyvnyj visnyk.* 4 (60), 78-85. doi:10.15391/snsv.2017-4.014
- Polozhennja pro centr students'kogo sportu zakladu vyshhoi' osvity (proekt)* Retrieved from: <http://sportmon.org/wp-content/uploads/2018/10/Projekt-polozhennja-pro-TSentr-studentskogo-sportu-ZVO.doc>
- Stepanjuk, S. I. (2003). *Istoryko-social'ni aspekty rozvytku students'kogo sportyvnoho ruhu v Ukraini.* (Doctoral dissertation). L'viv, Ukrain'a. 20.
- Stepanjuk, S. I. (2006). *Students'kyj sportyvnyj ruh: istorija, s'ogodennja ta majbutnje.* Herson: Vydavnytstvo HDU
- Strategija rozvytku fizychnogo vyhovannja ta sportu sered students'koi' molodi do 2025 roku (proekt)* Retrieved from: <http://studsport.com.ua/normatyvno-pravova-baza/>
- Bell (2003). Daniel Encyclopedia of International Games. McFarland and Company, Inc. Publishers, Jefferson, North Carolina. 590 p.
- Fisu History.* Retrieved from : https://www.fisu.net/about-fisu/fisu_history
- Roberts, S., Reeves, M., & Ryrie, A. (2015). The influence of physical activity, sport and exercise motives among UK-based university students. *Journal of Further and Higher Education.* 39(4), 59-607.
- St Quinton, T., & Brunton, J. A. (2018). The Identification of Salient Beliefs Concerning University Students' Decisions to Participate in Sport. *Recreational Sports Journal.* 20(XX), 1-16. <https://doi.org/10.1123/rsj.2016-0037>

Відомості про авторів / Information about the Authors

Кропивницька Тетяна Анатоліївна: к. фіз. вих., доцент, Національний університет фізичного виховання і спорту України: вул. Фізкультури, 1, м. Київ, 03150, Україна

Кропивницкая Татьяна Анатольевна: к. физ. восп., доцент, Национальный университет физического воспитания и спорта Украины: ул. Физкультуры, 1, г. Киев, 03150, Украина

Tetiana Kropyvnytska: PhD (Physical education and Sport), assistant professor, National University of Ukraine on Physical Education and Sports: Fizkul'turystr. 1, Kyiv, 03150, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0003-0396-852X>;

E-mail: tatyana_kropivnitskaya@ukr.net

Серебряков Олег Юрійович: Національний університет фізичного виховання і спорту України: вул. Фізкультури, 1, м. Київ, 03150, Україна

Серебряков Олег Юрьевич: Национальный университет физического воспитания и спорта Украины: ул. Физкультуры 1, г. Киев, 03150, Украина.

Serebriakov Oleh: National University of Ukraine on Physical Education and Sports, Fizkul'tury str. 1, Kyiv, 03150, Ukraine

<http://orcid.org/0000-0002-9074-6521>;

E-mail: avatar@ukr.net

Хома Тетяна Вікторівна: *Національний університет фізичного виховання і спорту України: вул. Фізкультури, 1, м.Київ, 03150, Україна*

Хома Татьяна Викторовна: *Национальный университет физического воспитания и спорта Украины: ул. Физкультуры, 1, г. Киев, 03150, Украина*

Tetiana Khoma: *National University of Ukraine on Physical Education and Sports: Fizkul'turystr. 1, Kyiv, 03150, Ukraine*

<https://orcid.org/0000-0002-9861-0741>

E-mail: taniakhoma2018@gmail.com

Семенов Дмитро Євгенович : *Національний університет фізичного виховання і спорту України: вул. Фізкультури, 1, м.Київ, 03150, Україна*

Семенов Дмитрий Евгеньевич: *Национальный университет физического воспитания и спорта Украины: ул. Физкультуры, 1, г. Киев, 03150, Украина*

Dmytro Semenov: *National University of Ukraine on Physical Education and Sports: Fizkul'turystr. 1, Kyiv, 03150, Ukraine*

<https://orcid.org/0000-0001-7954-4809>

E-mail: keeperds@gmail.com